

The image shows a close-up view of high-voltage electrical equipment at a power substation. It features several vertical insulators with multiple ceramic discs, mounted on metal frames. A network of horizontal and vertical metal busbars is visible, along with various cables and control boxes. The equipment is labeled with identifiers such as 'E03 T1 L1', 'E03 T2 L2', and 'T3 L3'. The background shows a clear sky and more of the substation structure.

Beredskab mod planlagte midlertidige strømafbrydelser (Brown Outs) – februar 2023

Med baggrund i energikrisen har Energistyrelsen varslet mulige planlagte afbrydelser af elforsyningsnettet – såkaldte BROWN OUTS.

Afbrydelserne vil resultere i, at al strøm afbrydes fra distributionen. Afbrydelserne vil være spredt ud over et geografisk område. De konkrete områder kan ikke oplyses på forhånd.

Afbrydelserne vil vare to timer, hvorefter distributionen vil blive genoptaget og strømmen genetableret. Hvis der fortsat er behov for at reducere elforbruget, vil nogle andre områder blive ramt i de efterfølgende timer.

Med baggrund i høje elpriser, har strømforbruget i Danmark siden september 2022 i højere grad fordelt sig over døgnets timer end tidligere set. Energistyrelsen varsler derfor, at afbrydelser af forsyningsnettet kan finde sted såvel om natten som i dagtimerne.

Energistyrelsen meddeler, at det kan blive nødvendigt at foretage afbrydelser med kort eller intet varsel.

En ikke-planlagt strømafbrydelse betegnes BLACK OUT

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Planens formål	4
Læsevejledning	4
Struktur og organisering	5
Generel beredskabsplan – Plan for fortsat drift.....	5
Krisestaben.....	5
Beredskabsgruppen	5
Planlægningsgrundlag	6
Risikobilledet	6
KL Tema om energikrisen	6
Uddannelse og træning	7
Webinar om beredskab ved strømsvigt.....	7
Pjece om styrket beredskab ved strømsvigt	7
Vejledninger og dilemmaøvelser	7
Faciliteter, systemer og udstyr	8
Hvad sker der (eksempler)?	8
Kritiske funktioner (eksempler)?	9
Skema for afdækning (eksempel)	10
Skabelon til nødplan:	11
Ledelse	12
Opmærksomhed på forvarsler.....	12
Videreformidling til medarbejdere	12
Forebyggelse	13
Spar på strømmen.....	13
Evaluering	13
Implementering af læring	14
Øvelse	14
Bilag	15
Status på beredskabet årsskiftet 2022/2023	16
Sundhed	16
IT-systemer og data	16
Mobilnet.....	17
Institutioner, skoler og dagtilbud	17
Kommunale bygninger:	17
Drikkevand og spildevand	17
Gode råd om at spare på energien	18
Gode råd i en krisesituation generelt	19
De ni centrale områder	20

Indledning

Strømafbrydelser er ekstraordinære hændelser som ikke umiddelbart blot kan håndteres inden for rammerne af den almindelige daglige struktur og organisering eller ved hjælp af de ressourcer og rutiner der normalt er tilgængelige i hverdagen.

Planens formål

Nærværende beredskabsplan har til formål at oplyse om Energistyrelsens aktuelle varsling om planlagte midlertidige strømafbrydelser (brown outs), at sætte retning for forebyggende handlinger og at anvise handlinger under faktiske strømudfald.

Læsevejledning

Beredskabsplanens hoveddel skal opfattes som et opslagsværk med generelle betragtninger indenfor hver af de ni centrale områder og inddelt under disse overskrifter.

Planen suppleres af en bilagsdel i traditionel forstand, som indeholder henvisning til nyttige kontaktoplysninger og instrukser med anvisning af konkrete handlinger under varslinger og faktiske strømafbrydelser.

Beredskabsplanens skal opfattes som et opslagsværk med informationer og anvisninger inddelt efter de ni centrale områder fra beredskabsstyrelsens nyeste vejledning, suppleret med en bilagsdel.

Struktur og organisering

Jammerbugt Kommune har fastlagt og beskrevet sin overordnede beredskabsplanlægning med bl.a. beredskabsniveauer og kriseorganisation i den generelle beredskabsplan – Plan for fortsat drift.

Generel beredskabsplan – Plan for fortsat drift

Kriseorganisationen aktiveres når situationen ikke kan håndteres af det daglige beredskab og der er øget behov for tværgående koordination og gensidig orientering.

Link til generel beredskabsplan på Tryk: <https://tryk.jammerbugt.dk/media/0c3maexd/generel-beredskabsplan-2023-samlet-version.doc>

Den overordnede kriseorganisation gælder for en række underordnede indsatsplaner og delplaner, herunder beredskabsplanen mod planlagte midlertidige strømafbrydelser.

I den generelle beredskabsplan findes en opdateret alarmeringsoversigt med kontaktoplysninger til centrale nøglepersoner som ligeledes gælder ved strømafbrydelser.

Krisestaben

Krisestaben skal skabe og opretholde overblik over situationen, koordinere handlinger og disponere ressourcer samt koordinere Jammerbugt Kommunes interne og eksterne kommunikation om hændelsen.

Krisestabens faste medlemmer er borgmesteren, kommunaldirektøren, forvaltningsdirektørerne, direktøren for Jammerbugt Forsyning A/S og kommunikationsafdelingen.

Eventuelle ad hoc-medlemmer inddrages efter behov. Ledelsen af krisestaben varetages som udgangspunkt af borgmesteren.

Hvis Energistyrelsen eller N1 varsler en snarlig strømafbrydelse, er det en ekstraordinær hændelse og kriseorganisationen aktiveres.

Beredskabsgruppen

Den løbende beredskabsplanlægning udenfor de ekstraordinære hændelser egentlige kritesituationer foregår i beredskabsgruppen.

Beredskabsgruppen er en fast gruppe og adskiller sig derved fra krisestaben og krisekretariatet som kun nedsættes ad hoc i konkrete kritesituationer.

Beredskabsgruppen er sammensat af 2 medarbejdere fra hver af de 4 administrationshuse og referere til Strategisk Chefforum.

Gruppen varetager blandt andet den løbende opdatering af planer og kontaktoplysninger, opsamling og sammenfatning af erfaringer til grundlag for ledelsens evaluering, og praktisk planlægning og gennemførelse af øvelser.

Planlægningsgrundlag

De nationale myndigheder opfordrer generelt til, at kritiske processer og funktioners afhængighed af energi bliver gennemgået, og at konsekvenserne ved et udfald af energi bliver vurderet og evt. imødegået.

Risikobilledet

Strømafbrydelser er efter øget fokus fra bl.a. KL og nyhedsmedierne allerede blevet en del af Jammerbugt Kommunes risikobillede.

Kommunen har ikke hidtil haft et samlet overblik over konkrete delplaner, der kan anvendes i forbindelse med strømafbrydelser, men er bevidst om opgave der skal løses.

Seneste opdaterede information fra de statslige myndigheder kan altid søges på Energi styrelsens hjemmeside: www.ens.dk og information fra myndighederne: www.kriseinformation.dk om situationen.

KL Tema om energikrisen

KL opfordrer konkret kommunerne til at have øget opmærksomhed på, om deres planer er opdaterede og tager højde for afledte

KL har siden september 2022 jævnligt udsendt informationsmails om energiforsyningsituationen til borgmestre og kommunaldirektører, og søger at formidle et overblik over dialogen med de statslige myndigheder på temasiden: <https://www.kl.dk/tema/energikrisen/>

Uddannelse og træning

Energistyrelsen, beredskabsstyrelsen og KL søger løbende gennem en information på webinarer at oplyse om energiforsyningsituationen og forberede kommunerne på ekstraordinære hændelser med strømafbrydelser.

Et fornuftigt omfang af uddannelse og træning i at håndtere strømafbrydelser ude i de enkelte driftsenheder og institutioner bør finde sted inden selve strømafbrydelsen indtræder.

Orientering om situationen via pressen, forskellige hjemmesider og brochurer, suppleret deltagelse i webinarer, interne drøftelser og dilemmaøvelser vil styrke paratheden til at håndtere situationen skulle den opstå.

Her følger nogle konkrete henvisninger til hvor der er relevante informationer at hente

Webinar om beredskab ved strømsvigt

KL har udviklet et webinar om beredskab ved strømsvigt, med indlæg fra energistyrelsen, teleindustrien, beredskabsstyrelsen og formidling af praktiske erfaringer fra kommuner.

En optagelse af webinarret ses her: <https://vimeo.com/event/2672835/d7d3acf310>

Pjece om styrket beredskab ved strømsvigt

KL har ligeledes udviklet og offentliggjort pjecen styrket beredskab i tilfælde af strømsvigt: <https://www.kl.dk/media/53389/styrket-beredskab-i-tilfaelde-af-stroemsvigt.pdf>

Vejledninger og dilemmaøvelser

Beredskabsstyrelsens vejledninger og retningslinjer er tilgængelige for kommuner, herunder dilemmaøvelsen om strømafbrydelser.

Beredskabsstyrelsens materialer kan findes her:

<https://www.brs.dk/da/redningsberedskab-myndighed/krisestyring2-og-beredskabsplanlagning/kompetenceudvikling/>

I december 2022 deltog 2 medarbejde Vækst- og Udviklingsforvaltningen KLS webinar om beredskab ved strømsvigt og gennemførte dilemmaøvelsen om strømafbrydelser.

Faciliteter, systemer og udstyr

Forberedelsen til at håndtere strømafbrydelserne bør omfatte en konkret risikoanalyse (afdækning af kritiske funktioner) og munde ud i en form for nødplan.

Indledningsvist er det derfor aktuelt ud fra en systematisk tilgang at gennemgå betydningen af det der faktisk sker under strømafbrydelser, for at kunne vurdere om det er kritisk i forhold til den aktuelle driftsenhed eller institutionen

Her følger nogle eksempler på hvad der sker under sådanne midlertidige strømafbrydelser:

Hvad sker der (eksempler)?

- ✚ Lyset i huse, kontorer, plejehjem og institutioner forsvinder.
- ✚ Ingen strøm i stikkontakterne til tv, radio, opladning af mobiltlf., pc, routere til internetforbindelse mv.
- ✚ Lyset i butikker forsvinder, kølediske holder op med at køle, betalingssystemer virker ikke.
- ✚ Trafiklys, trafiksystemer, tankstationer, billetautomater og p-automater virker ikke.
- ✚ IT-systemer virker ikke. Dog nødstrøm min. 2 timer til: KOMBIT fælleskommunal infrastruktur og Digitaliseringsstyrelsens MitID, NemID, NemKonto, Nem log-in, digital post, sundhedskortet
- ✚ Telefonfastnet og mobilmaster (sendere) vil sandsynligvis virke, da der er nødstrøm (alle TDC-Nets master har min. 2 t. nødstrøm).
- ✚ Mobiltelefoner løber tør for strøm og automatiske lokale telefonanlæg (teleinfrastrukturen) bryder ned.
- ✚ Ved længerevarende strømafbrydelser kan mobildata blive lukket ned for at sikre plads til mobilsamtaler, fx hvis streaming via mobilnettet eksploderer på grund af strømafbrydelsen.
- ✚ Alarmkald til 112 vil virke (nødstrøm), hvis borgernes telefoner virker.

Listen herunder viser eksempler på funktioner der er særlig kritiske ved strømafbrydelser:

Kritiske funktioner (eksempler)?

- ✚ Nødkald, automatiske døre, alarmer, brandalarmer mv. bliver deaktiveret.
- ✚ Nogle plejehjem, botilbud, borgere i eget hjem mv. kan mangle nødstrøm eller tilstrækkeligt batteribackup. Kommunikation til og fra sårbare borgere mistes.
- ✚ Onlinelister med medicindosering kan ikke tilgås.
- ✚ Online kørselslister til tablets i ældreplejen kan ikke tilgås.
- ✚ Lukker mobildata ned vil mobile enheder ikke kunne tilgå systemer.
- ✚ Medicinskabe får ikke strøm til at holde en bestemt temperatur.
- ✚ Iltpumper virker ikke til NIV-masker til lungepatienter med vejrtrækningsproblemer.
- ✚ Flere sårbare borgere vil sandsynligvis ringe 112 på grund af usikkerhed.
- ✚ Vandforsyning svigter, da der ikke er nødstrøm. På grund af det naturlige tryk fra højtliggende vandtårne, kan der være vand i hannerne i op til 12 timer.
- ✚ I etageejendomme kan der være vand i de nederste etager men ikke i højereliggende etager. Det afhænger af lokale forhold. Vandflasker på plejecentre kan sikre vand til to timers forbrug.
- ✚ Kloakering kan svigte efter 6-8 timers strømafbrydelse.
- ✚ Fjernvarme svigter, da der ikke er nødstrøm, og da varmt vand ikke længere kan pumpes rundt i husene. Varmen vil langsomt forsvinde fra husene. Sårbare borgere i eget hjem kan få brug for tæpper eller skal hentes til steder, hvor de kan holde varmen.
- ✚ Vær desuden opmærksom på, at i forbindelse med energikrisen kan opstå brændstofmangel (fx mangel på træpiller til opvarmning) og hackerangreb på vital energi- og teleinfrastruktur.

I skemaet på næste side ses et konkret eksempel på et skema til brug ved analyse af hvad der er nødvendigt at forholde sig til ved strømafbrydelser af op til 2 timers varighed på social, sundheds- og omsorgsområdet .

Skemaet kan bruges ude på de enkelte institutioner som grundlag for om der er behov for særlige tiltag og/eller revidering af eksisterende indsatsplaners.

Skemaet kan også bruges til inspiration og igangsætning af refleksioner over hvor der kan være kritiske funktioner i andre driftsenheder.

Skema for afdækning (eksempel)

Driftsenhed	Er dækket af nuværende indsatsplaner?	Bemærkninger
Om vandforsyningen virker i tilfælde af strøm-afbrydelse		
Beredskabsplan for "nødvand". Behov for reserve af drikkevand?		
Styr på om kloakken virker - spildevandspumper / grundvandspumper		
Om varmekilder påvirkes af strømudfald (eks. Fjernvarme og gasfyr)		
Prioritering - hvem skal have hjælp først, hvem kan vente?		
Styr på kommunikationen. Kan man klare sig uden mobiltelefoni?		
GPS / pejlesystemer		
Borgere afhængig af energi i hjemmet		
Itapparater		
Strømforsynet medicingivning, sonder og pumper		
Drop		
Dørlåse, automatiske døråbnere mv		
Dørlåse i Hjemmeplejen		
Vendelagner		
Velfærdsteknologi,		
Senge		
Madservice		
Elevatorer		
Lifte og porte		
Internet		
KMD Nexus		
Nødgeneratorer		
Er der behov for indkøb af ekstra / supplerende udstyr for at imødegå konsekvenserne af en strømafbrydelse a ca 2 timers varighed?		
Andet		

Ledelse

Medarbejderne bør generelt informeres af ledelsen f.eks. på orienteringsmøder om muligheden for strømudfald, så de ved hvad de kan forvente der vil ske og hvad de skal gøre hvis det sker.

Ledelsen af de enkelte driftsenheder og institutioner bør igangsætte afdækning af kritiske funktioner og udarbejdelse af nødplan mod disse.

Opmærksomhed på forvarsler

Ledelsen skal være særlig opmærksom på stigende risiko, hvis der gennemføres Brown Out syd for den danske grænse og i Centraleuropa, eller hvis Energistyrelsen, statsministeren eller andre myndigheder indkalder til pressemøde med opfordring om at spare mest muligt på strømforbruget.

I nogle tilfælde vil N1 sende en sms til forbrugere, som er tilmeldt en sms-service.

Videreformidling til medarbejdere

Så snart meldingen kommer fra N1 eller beredskabet, bør ledelsen sørge for, at der bliver givet besked til alle medarbejdere om, at nu er der risiko for at der kommer et strømudfald.

Medarbejderne har modtaget information om muligheden for strømudfald og ved hvad der skal tages hensyn til på den enkelte arbejdsplads.

Forebyggelse

Det er godt at være beredt på strømafbrydelserne når de kommer – men der er også forhold som kan forebygge at strømafbrydelsen kommer til at ske.

Spas på strømmen

Her er nogle gode råd fra Energinet.dk til, hvordan man kan spare på strømmen og dermed bidrage til, at samfundets vigtigste funktioner kan køre videre i en situation, hvor et område mangler strøm:

- Har virksomheden en nødstrømsgenerator, så brug den i stedet for at trække på det fælles elnet. 1.000 nødstrømsgenerators på 100 kW dækker ca. 3-5 pct. af elforbruget på en kold vinteraften i Østdanmark eller Vestdanmark.
- Vent med at tænde opvaskemaskine og vaskemaskine til situationen igen er normal.
- Lad så vidt muligt være med at tænde det elektriske komfur – især ovnen - i de kritiske timer.
- Bruges el til opvarmning, så skru så langt ned for temperaturen som muligt i de kritiske timer.
- Sluk for unødvendigt lys og elektriske apparater.
- Tænk også over, om kolleger, naboer, familie, venner m.v. har brug for hjælp, hvis strømmen er afbrudt i et område.
- Se også Politiets kriseinformation om energi, it og tele.

Evaluering

Beredskabsgruppen er sammensat af medarbejderrepræsentanter på tværs af organisationen og har som en af sine væsentlige opgaver at udarbejde en status over beredskabs-hændelser, erfaringer fra øvelser, statistik og analyser, centrale trusselsbilleder m.v. som oplæg til den årlige evaluering i Strategisk Chefforum.

Baggrunden for evalueringen skal være faktiske oplevelser, observationer og erkendelser fra relevante personer i forbindelse med konkrete situationer og hændelser, og det er derfor meget vigtigt at disse fastholdt efterfølgende og nedfældet på skrift.

Implementering af læring

Ledelse og nøglearbejdere søger at gennemføre en systematisk evalueringen en gang om året på tværs af organisationen i Strategisk Chefforum.

Det er ledelsens ansvar at bringe væsentlige forhold og emner til politisk niveau.

Det er evalueringens natur er at udbrede gode erfaringer og metoder til hele organisationen og at afdække områder med behov for særlig opmærksomhed og udvikling.

Resultater af denne evaluering skal danne baggrund for både opdatering af den samlede beredskabsplan mod planlagte midlertidige strømafbrydelser og være til inspiration for de enkelte driftsenheders og institutioners konkrete nødplaner.

Øvelse

Beredskabsstyrelsen har udarbejdet konkrete oplæg til dilemmaøvelser, hvor formålet er at få deltagerne til at reflektere over og diskutere opgaver, roller og ansvar i forbindelse med håndteringen af ekstraordinære hændelser.

Ved en dilemmaøvelse forholder deltagerne sig til de vanskeligheder og udfordringer, som hændelsen afstedkommer, og hvordan de ville forholde sig til disse, hvis det var en rigtig hændelse.

Dilemmaøvelsen om beredskab ved strømsvigt kan med fordel gennemføres af ledelser i alle forvaltninger med ansvar for decentrale driftsenheder og institutioner i samarbejde med ansatte i driftsenheder og institutioner.

Det er desuden fastlagt i den generelle beredskabsplan at der gennemføres en beredskabsøvelse i samarbejde med Nordjyllands Beredskab mindst en gang i hver valgperiode. Her er det oplagt at lade en planlagt midlertidig strømafbrydelse indgå i øvelsen.

Beredskabsstyrelsen har også udviklet dilemmaøvelser for pandemisk influenza, forhøjet vandstand og stormflod, skybrud og kraftig regn, cybersikkerhed og nukleare ulykker, som kan bruges til inspiration og styrkelse af beredskabet i såvel administrationshusene, som i driftsenheder og på institutioner.

Bilag

Status på beredskabet årsskiftet 2022/2023

Administrationen arbejdede i slutningen af 2022 med på en generel instruks ved midlertidigt strømudfald, med reference til beredskabsplanerne (delplanerne) på kommunens enkelte enkelte skoler, plejehjem, institutioner og øvrige kommunale enheder.

Beredskabsstyrelsen anmodede samtidig om status på planlægningen og oplevede udfordringer i den forbindelse med de varslede brown outs.

KL opfordrer kommunerne til at have øget opmærksomhed på, om foreliggende planer var opdaterede og tager højde for mulige strømudfald. Fokusområder kan f.eks. være:

- om vandforsyningen og spildevandshåndteringen virker i tilfælde af strømafbrydelse
- om beredskabsplanen for "nødvand" er på plads,
- om kommunikation og drift kan forsætte uden mobildækning
- om driften af skoler/daginstitutioner kan foregå uden strøm
- om borgere, som er afhængige af energi i hjemmet, er sikret i tilfælde af strømafbrydelse

Dette i forening førte til, at der i december 2022 blev gennemført en intern rundspørge om status på beredskabsplanlægningen i forhold til mulige strømudfald.

Resultatet blev følgende status ved årsskiftet 2022/2023 på beredskabet mod strømudfald i Jammerbugt Kommune

Sundhed

Sundberedskabsplanen for 2021-2025 har en delplan om forsyningssvigt (manglende drikkevand, nedbrud af IT eller telefoni, strømsvigt mv.)

Egentlig Brown Out som defineret af Energistyrelsen med 2 timers strømudfald, er ikke konkret nævnt i planen, men er principielt indeholdt i denne.

Delplanen omfatter en risikovurdering, situationsbeskrivelse, alarmering, opgaver, ledelse og organisation, bemanning og udstyr. Under andre vigtige opmærksomhedspunkter nævnes kommunikation.

IT-systemer og data

Jammerbugt Kommune har udarbejdet en IT-beredskabsplan og har ultimo 2022 kortlagt de grundlæggende it-mæssige konsekvenser for drift, netværk og adgang til systemer og data, hvis Jammerbugt Kommune berøres af Brown Out.

Som udgangspunkt vil alle kommunens systemer under Brown Out kunne tilgås fra lokalteter med Netværksadgang.

Kommunens datacentre i hhv. Aabybro og Brovst er understøttet af generator-drift og vil derfor som udgangspunkt være i fuld drift.

Det betyder, at medarbejdere vil have adgang til netværk og it-systemer fra de 2 rådhus via bærbar PC (forudsat at der er batteri-strøm på PC'en).

Bliver andre af kommunens lokaliteter ramt af strømafbrydelse, vil der for nogle lokaliteter være netværksdækning i en kortere periode (forventet 30 min. på batteri drift, UPS), mens det andre steder ikke vil være muligt at få netværks-adgang.

Mobilnet

Telenor har oplyst, at de i tilfælde af strømafbrydelser aktiverer en beredskabsplan, som sikrer, at udvalgte mastepositioner fortsat kan levere mobilforbindelser i tilfælde af Brown Out.

Telenor forventer derfor, at alle kunder kan foretage og besvare opkald under strømafbrydelse, ligesom der vil være adgang til mobildata (evt. med lavere hastighed i udvalgte områder). Opkald til 112 er prioriteret over alt andet i netværket.

Institutioner, skoler og dagtilbud

På skole- og dagtilbudsområdet og på Familie- og forebyggelsesområdets afdelinger bliver der orienteret om muligheden for midlertidigt strømudfald, så man på den enkelte institution kan tage sine forholdsregler fx ift. at informere medarbejdere.

På skole- og dagtilbudsområdet vil der blive opfordret til at indkøbe alternative lyskilder. På dagtilbudsområdet, hvor der er madordninger, vil der blive opfordret til at man har et forråd af mad, der ikke skal opvarmes til situationer med midlertidigt strømudfald.

Kommunale bygninger:

Ejendomscenter Jammerbugt har ultimo 2022 skruet varmen ned til 19 °C i alle de kommunale service- og administrationsbygninger

Ejendomscenteret har desuden generelt nudget kollegerne med udgangspunkt i Energistyrelsens kampagne beskrevet på sparenergi.dk, primært ved ophængning af plakater i mødelokaler, på toiletter, i kantinen, på fælles infotavler m.v.

Drikkevand og spildevand

Jammerbugt Kommune har udarbejdet en beredskabsplan for drikkevandsforsyning, hvor også længerevarende strømsvigt omtales, herunder nødvandforsyninger og opmærksomhed på konsekvenser i form af manglende kloakforsyning.

Jammerbugt Kommune har også udarbejdet en spildevandsplan, hvorefter Jammerbugt Forsyning A/S har lavet en overordnet beredskabshandleplan for spildevandsforsyning, men uden Brown Out scenarier. Beredskabshandleplanen for spildevandsforsyning ventes opdateret indenfor en måned.

Drikkevandsplanen er koordineret med både kommunale og almene vandforsyninger.

Gode råd om at spare på energien

Her er nogle gode råd om at spare på energien fra Energistyrelsen på hjemmesiden spareenergi.dk: Sådan sparer du bedst på energien lige nu

- Skru ned for varmen: Du sparer 5 % på varmeforbruget, hver gang du skruer 1 °C ned. Sæt termostaterne ens i alle rum, og hold mindst 18 °C, så der ikke kommer skimmelsvamp.
- Brug mindre varmt vand: Du bruger cirka 1/3 af dit varmeforbrug på varmt vand.
- Spar på det varme vand ved at tage kortere bade, skrue ned for temperaturen og vaske hænder i koldt vand.
- Sluk for unødvendigt strømforbrug: Gennemgå strømforbruget derhjemme, og vurder, hvilke apparater du har behov for. Måske kan du skifte til LED-pærer eller slukke den gamle kummefryser.
- Sluk for radiatoren, mens du lufter ud: Du kan spare på varmen med gode udluftningsvaner. Luft ud i 5 minutter ad gangen med gennemtræk flere gange om dagen, og skru ned for varmen i god tid inden.
- Brug strømmen, når den er billigst: Prisen på strøm varierer time for time, og den er typisk billigst, når der produceres meget vind- og solenergi.

Gode råd i en krisesituation generelt

- Vær tilgængelig for pressen. Kontaktpersoner skal ikke sidde konstant i møde. Ring altid tilbage, hvis det loves – følg op på, at det bliver gjort.
- Udpeg en talsmand. Det er vigtigt, at så få personer som muligt udtaler sig om situationen for at undgå misforståelser og modstridende oplysninger.
- Indsaml information så hurtigt som muligt.
- Vær hurtig – gå selv ud med nyheder og opdateringer, så hurtigt som muligt i tidsangivne meddelelser, når indholdet er bekræftet.
- Udtal dig kun om det, kommunen har ansvaret for. Henvi øvrige spørgsmål til Politiet (tilskadekomne), Brand & Redning (indsatsen), sundhedsmyndigheder eller andre myndigheder (sektoransvar).
- Udtal dig som udgangspunkt altid om:
 - Forhold, der har kritisk betydning for borgernes evne til at tage vare på egen og andres sikkerhed og sundhed, fx akutte forholdsregler eller handlingsanvisninger.
 - Synlige dele af kommunens indsats, dog altid under hensyn til andre myndigheders indsats (fx Politiet)
 - Praktiske foranstaltninger, der udelukkende vedrører kommunens eget ansvarsområde, fx omkørsel, afspærring af område, krisehjælp m.v.
- Sig, hvad du ved, og kun, hvad du ved! (og evt. også, hvad du ikke ved endnu).
- Informer om fakta, så du undgår rygtedannelse. Gæt aldrig og kom ikke med tolkninger på andres informationer
- Sæt i perspektiv, så situationen ikke bliver blæst op til at være mere alvorlig, end den reelt er
- Placer ikke skyld og kom ikke med bebrejdelser
- Vær troværdig så borgerne også tror på os bagefter
- Opdater fakta om krisen hele tiden. Ved længerevarende hændelser gives informationer og placeres informationer på steder, der giver borgere og andre overblik, fx på hjemmeside og Facebook.
- Husk at medarbejdere også er en målgruppe. Kommunens egne ansatte (især den berørte afdeling) skal tidligt have information, så de ikke skal læse eller høre om hændelsen i medierne.
- Det handler også om at klæde medarbejderne på med den viden vi har, så de ikke er med til at sprede rygter og gisninger, men i stedet kan svare med fakta.
- Overvåg nøje presseomtale og korriger fejl omgående!

De ni centrale områder

Beredskabsstyrelsen anbefaler i sin nyeste vejledning "Helhedsorienteret beredskabsplanlægning" fra maj 2022, en tilgang til beredskabsplanlægning inddelt i ni centrale områder.

De ni centrale områder kan opfattes som brikker i et puslespil. Man skal ikke nødvendigvis gennemføre overvejelserne i én bestemt rækkefølge.

Der er ingen trin-for-trinopskrift på, hvordan brikkerne skal lægges. Det afgørende er derimod, at man gør sig overvejelserne og forbereder sig inden for de enkelte emneområder, som brikkerne repræsenterer.

Mangler der en brik, så er puslespillet ikke samlet og derfor ikke komplet. Det kan man i overført betydning også sige om beredskabsplanlægningen, og det kan få konsekvenser for organisationens krisestyring.

Nærværende beredskabsplan mod planlagte midlertidige strømafbrydelser (brown outs), er opbygget efter dette princip.